

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов

Курсова робота

з педагогіки на тему: Імідж педагога в загальній системі взаємодії

студентки групи СОа 19-21

філологічного факультету освітніх технологій,

спеціальності 014 Середня освіта,

Гриценюк Юлії Віталіївни

Науковий керівник –

канд. пед. наук, доцент Кудіна В. В.

Кількість балів –

Національна шкала –

Оцінка ЄКТС –

Члени комісії: _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

(підпис) (прізвище, ініціали)

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ОБ’ЄКТИВНА ІСТИНА БАЧЕННЯ ІМІДЖУ ПЕДАГОГА СУЧАСНОГО СВІТУ В ЗАГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ВЗАЄМОДІЇ.....	6
1.1 Природа іміджу, першоджерела та підходи дослідження іміджу вчителя	6
1.2 Призначення професійного іміджу в сфері освіти	11
1.3 Систематизація видів, складових, структурних компонентів та напрямки іміджу викладача.....	17
РОЗДІЛ 2. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ВЛАДА ІМІДЖУ ВИКЛАДАЧА ЯК ОСОБИСТОСТІ ТА СПЕЦІАЛІСТА, АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЗА СВДЧЕННЯМ СУЧАСНИКІВ СЕРЕДНЬОГО ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ....	23
2.1 Введення культури про імідж вчителя, її глобальність та спрямованість, практичні усвідомлення, просвітлення та засвоєння.....	23
2.2 Настанови щодо втілення діяльності іміджу при соціально-психологічній, соціально-педагогічній та психолого-педагогічній взаємодії зв'язків, комунікацій, викарбоване укорінення іміджу фахівця у сфері науки та освіти.....	30
ВИСНОВКИ.....	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	34
РЕЗЮМЕ.....	41
RESUME	42

ВСТУП

Актуальність роботи та теми роботи. У сучасному суспільстві, де освіта відіграє ключову роль у розвитку особистості та країни в цілому, зростає потреба у висококваліфікованих педагогах, які володіють не лише глибокими знаннями з предмету, але й високим рівнем педагогічної майстерності та особистої культури. Одним із важливих компонентів педагогічної майстерності є імідж педагога, який формує уявлення про нього учнів, батьків, колег та інших учасників освітнього процесу.

Імідж педагога – це цілісний образ, який складається з його зовнішнього вигляду, манери поведінки, мови спілкування, педагогічного такту, емоційної стійкості, здатності до саморегулювання та інших особистісних якостей. Він впливає на атмосферу в класі, мотивацію учнів до навчання, їхню успішність та загалом на результативність педагогічної діяльності.

Відомі люди, які досліджували дану тему, ставлячи у якості питання, проблематики. Питання іміджу педагога досліджувалися багатьма вітчизняними та зарубіжними науковцями. Серед них: Дж. Берн: американський психолог, автор теорії трансакційного аналізу, який досліджував психологічні аспекти іміджу та його вплив на комунікацію.

Е. Гоффман: канадський соціолог, який розробив концепцію «драматургічного підходу» до аналізу соціальної взаємодії, де імідж розглядається як маска, яку використовує людина в певній соціальній ролі.

І. Кон: український психолог, який дослідив психологію особистості вчителя, його професійні та особисті якості, що формують його імідж.

О. Савченко: український педагог, який дослідив проблему формування іміджу вчителя в контексті сучасної освіти.

К. Rogers: американський психолог, який дослідив гуманістичний підхід до педагогічної діяльності, де акцент робиться на особистості вчителя, його емпатії, конгруентності та безумовному прийнятті учнів.

Метою курсової роботи є дослідження іміджу педагога в загальній системі взаємодії.

Завдання дослідження:

Проаналізувати теоретичні основи іміджу педагога.

Визначити фактори, що впливають на формування іміджу педагога.

Дослідити особливості іміджу педагога в різних типах освітніх закладів.

Розробити рекомендації щодо формування та вдосконалення іміджу педагога.

Об'єктом дослідження є імідж педагога.

Предметом дослідження є особливості формування та функціонування іміджу педагога в загальній системі взаємодії.

Методи дослідження. Для досягнення мети та завдань дослідження можуть бути використані наступні методи:

Аналіз літературних джерел;

Анкетування;

Інтерв'ю;

Педагогічне спостереження;

Методи математичної статистики.

Наукова новизна

Наукова новизна дослідження полягає в комплексному підході до вивчення іміджу педагога в загальній системі взаємодії. В роботі буде досліджено вплив різних факторів на формування іміджу педагога, а також розроблено рекомендації щодо його формування та вдосконалення.

Курсова робота «Імідж педагога в загальній системі взаємодії» присвячена дослідженню впливу іміджу педагога на взаємодію в освітній сфері. Робота обґрунтовує актуальність теми, аналізує існуючі дослідження та поставлені завдання.

Ідея курсової роботи «Імідж педагога в загальній системі взаємодії» —

Визначення актуальності роботи:

- Важливість теми обумовлена впливом іміджу педагога на освітні процеси та взаємодію в освітній системі.

- **Дослідження** іміджу педагога, варто зауважити, раніше проводили й такі дослідники, як Олександр Довженко, Василь Сухомлинський, які вивчали аспекти педагогічного іміджу. Українські постаті, що вивчали цю тему, можуть включати Тараса Шевченка та Лесю Українку, які акцентували увагу на значенні педагогічної роботи в початковій школі.

Подана тема визначає загальну систему взаємодії, в якій працюють вчителі. Розглядаючи її, розглядатимуться й вимоги, що висувуються до них як до професіоналів, і те, як вони могли б покращити свій імідж, щоб бути якомога ефективнішими в роботі з учнями.

Дослідження образу вчителя молодшого дошкільного віку мають бути присвячені тому, як цей соціальносконструйований, непрофесійний образ впливає на здатність учителя викладати. У сучасному суспільстві педагогів раннього дитинства сприймають як няньок, вихователів і всезнайок, які втовкмачують своє «правильне мислення» в порожньо чисті уми. Інший образ – це образ глибшого, менш розвиненого вчителя-дослідника. Це образ довіреного експерта здитячого розвитку, фасилітатора, слухача, спостерігача і провідника власного освітнього досвіду дитини. У нинішню епоху стандартизації вчителі «дають» дітям відповіді без контексту, намагаючись показати їм «правильний» спосіб опрацювання інформації, щоб вижити та конкурувати в школі.

Висновки роботи демонструють важливість уваги до іміджу педагога в системі освіти та необхідність покращення взаємодії в освітній сфері.

- Курсова робота складається з **вступу, теоретичної та практичної частин, висновків та списку джерел.**

РОЗДІЛ 1. ОБ'ЄКТИВНА ІСТИНА БАЧЕННЯ ІМІДЖУ ПЕДАГОГА СУЧАСНОГО СВІТУ В ЗАГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ВЗАЄМОДІЇ.

1.1 Природа іміджу, першоджерела та підходи дослідження іміджу вчителя.

Імідж учителя є складним поняттям, що відображається у сприйнятті педагогічної спільноти та суспільства загалом. При дослідженні іміджу вчителя варто враховувати його природу, джерела та підходи до вивчення.

Природа іміджу вчителя:

Імідж вчителя – це сукупність відомостей, уявлень та емоцій, які пов'язані з педагогічною діяльністю особи. Цей імідж формується як за власною ініціативою вчителя (його стиль, спосіб взаємодії, вихованість), так і за допомогою комунікації з навколишнім середовищем. Природа іміджу вчителя визначається його особистісними якостями, педагогічними методами, а також впливом на учнів та педагогічну спільноту.

Першоджерела іміджу вчителя:

- Власна поведінка та стиль вчителя.
- Взаємодія з учнями, батьками та колегами.
- Сприйняття учнів, батьків та громадськості.
- Медіа та публікації про вчителя.
- Культурні стереотипи щодо професії вчителя.

Підходи до дослідження іміджу вчителя:

- Соціологічний підхід: вивчення сприйняття вчителів у суспільстві, соціальні ролі та стереотипи.
- Психолого-педагогічний підхід: аналіз особистісних якостей вчителя, вплив його іміджу на вихованців та результати навчання.
- Маркетинговий підхід: оцінка конкурентоспроможності вчителя на освітньому ринку, аналіз рекламних стратегій та «популярності» вчителя серед учнів та батьків.

Такі підходи дозволяють отримати дійсне комплексне розуміння професійного іміджу вчителя, визначити фактори, що впливають на його формування та розвиток, а також спрогнозувати можливі шляхи вдосконалення цього іміджу задля, відповідно, підвищення якості навчально-виховного процесу.

Авторитетні розуми такі як А. Калюжний, М. Навроцька, С. Якушева, Т. Туркот та Н. Гузій мають відрізнені бачення світу освіти, зокрема здійснюючи вплив через призму розмежування понять особистого та професійного іміджу. С. Якушева, натомість, дотримується інтерпретації іміджу як гармонійної сумісності особистості, злиття аспектів, таких як інтелектуальний, просторовий, руховий, мовний, оточуючий (матеріальний і соціальний) та художній розвиток, який утворює складну систему, що становить ключовий компонент педагогічної майстерності. Т. Туркот, у своїх дослідженнях щодо іміджу вчителя, виділяє ряд аспектів з психологічного погляду, серед яких особлива увага приділяється наступним компонентам: професіоналізм та компетентність, культурність, творча енергія, високий рівень загальної та педагогічної культури, психологічні та індивідуальні якості, такі як емпатія, чуйність, рефлексивність, доброзичливість, вміння управляти конфліктами, фізичне та психічне здоров'я, зовнішній естетичний вигляд, до якого належить доглянутість, відповідний одяг, макіяж, прикраси, манера рухатися, постава, посмішка та вираз обличчя. Н. Гузій у своїй роботі розглядає імідж вчителя як багатозначну категорію, що представляє собою стиль професійно-педагогічної діяльності, спосіб спілкування, здатність індивідуалізувати свій образ та зводитися до естетичної виразності. Вчений серед науковців на ймення О. Грейліх трактував «педагогічний імідж», емоційно забарвленим стереотипом перейняття, уявлення образу педагога у свідомості студентів, колег, соціального оточення, у масово-колективній свідомості. Л. Кайданов стверджував: «педагогічний імідж» - це один з основних постулатів засобів реалізації принципів навчання й виховання, що виводиться на екрани з точки зору його професійної компетентності, за педагогічною майстерністю, психолого-педагогічною культурою, особистісними та професійно значущими якостями. Е. Драчук призводить імідж до явища експресивно забарвленого стереотипу відчуття образу педагога в укладанні колективу учнів, колег, соціального оточення, в масово-колективній свідомості. В той же час, Ю. Скорик виступив із заявою, що педагогічний імідж означає образ рольової відповідності професійним вимогам, який уводиться педагогом і закладається індивідуальними характеристиками в процесі міжособистісної взаємодії з колегами, студентами, керівництвом, суспільством.

Згідно Нової Української Школи та загального революційно вираженого освоєння стандартів освіти разом із впровадженням їх на глобально-освітньому рівні висувують у якості пріоритетів професіоналізм викладача, унормування високого педагогічного статусу, росту та розвитку, внутрішнього просвітлення за перейнятими інформаційної та особистісної культури, як і інноваційного мислення (потомками якого є саморозвиток, самоосвіта, котрі призводять до потоку винаходів, та які зветься оригінальними рішеннями у відповідь на поставлені виклики професійних завдань) у колаборації з педагогічним артистизмом.

На сучасному етапі становлення проливають світло на конструктивні виміри мети у наявності професійного іміджу педагога вищої школи, його «принципу дії», роботи в межах функціонально-рольового призначення будучи учасником не виключно навчально-виховного процесу, але безпосередньо будучи його невід'ємною частиною, як і каноном суспільства, котрий суспільство й «народжує та перероджує» освітньо, підносячи освіту до складу однієї з найвищих цінностей та супутників життя, у зв'язку із чим підвищує значимість свого іміджу в обличчі педагога, як і значимість професійної діяльності.

При тому ж безумовно що з паралельного ракурсу продовжують підходити до провідного переконання і впливу заходів щодо проблеми підготовки майбутніх викладачів вищої школи, згодом як і вирішення питання готовності до виконання обов'язків в професійних умовах ментальної та емоційно-інтелектуальної напруги.

Зважаючи на те, що поняття природи іміджу почалося із введення іміджу як терміну у 1806 році, віднайдене у словнику як «штучна імітація або подання зовнішньої форми будь-якого об'єкта, особливо особи», сам В'єбстерський словник — словник, названий на честь американського лексикографа Ноя В'єбстера натомість подає наступну офіційну етимологію: Middle English, «effigy, figure, mental impression of something observed, reflection, resemblance,» borrowed from Anglo-French, shortened from *imagene*, borrowed from Latin *imāgin-*, *imāgō* «representation, reflection, apparition, semblance, copy, visible form,» from *imā-* (probably the stem of an otherwise unattested verb **imārī* with the same base as *imitārī* «to follow as a pattern, copy») + *-gin-*, *-gō*, denominal or deverbal noun suffix — more at IMITATE. Певна «асекрація», тобто в значенні забезпечення, страхування чи гарантії утворення та заснування іміджу викладача полягає в умовах, що складають зовнішні і внутрішні або залежні та незалежні.

Утвердження базується зокрема й на тому, що їх можна умовно розділити на вищенаведені.

Отож зовнішні умови формування іміджу викладача включають такі фактори як стиль одягу, вигляд, зовнішність, манери поведінки, а також спосіб виступу в громадськості. Ці аспекти можуть бути залежні від сфери діяльності, вимог професії, зацікавленості аудиторії та загальної культури викладача.

Внутрішні ж умови складаються з професійної компетентності, особистісних якостей, моральних принципів, емоційної стійкості та педагогічної майстерності особистості вчителя. Ці аспекти визначають якість взаємодії з аудиторією, рівень довіри, сприйняття та вплив на студентів.

Залежні умови іміджу викладача можуть включати реакції оточуючих, штучно створену публічність, стереотипи, репутацію закладу, в якому викладає викладач. Незалежні умови, в свою

чергу, залежать від самого викладача, його внутрішньої мотивації, особистісних цілей, професійних досягнень та почуття власної цінності.

Унаслідок цього, процес формування педагогічного іміджу вимагає уважного та систематичного керування, що передбачає розроблення позитивного відображення педагога, впровадження в нього необхідних характеристик у його поведінковій вияви, осмислене спрямування націлених на мотивацію та цінності і комплексну систему оцінки.

Що ж, якщо ключовий апарат розв'язання проблеми та втілення найкращих принципів навчання полягає у створенні іміджу викладача, тоді, знову ж таки очевидно позитивний педагогічний імідж є важливою складовою професійної майстерності вчителя, яка стимулює бажання студентів до вивчення та підвищує ефективність навчального процесу.

Імідж викладача формується з сукупності елементів, взаємодія яких може сприяти позитивному впливу на студентів та успішній педагогічній діяльності, зокрема через функції та систему елементів за О. Романовським. Серед функцій він розрізняє...

- номінативна — мета полягає в створенні впізнаваності закладу освіти, його бренду через асоціації з певним товаром, керівником чи організацією;
- естетична — спрямована на створення естетичного враження від керівника, висуваючи на перший план його якісні аспекти;
- консервативна — спрямована на мету в забезпеченні стійкої ідеї про керівника, що має варіанти інтерпретації для нових поколінь традиційних споживачів; мета полягає в захисті основної ідеї керівника та забезпеченні її варіантів для нових поколінь традиційних клієнтів;
- адресна — має на меті зв'язати його з цільовою аудиторією впливу.

Серед елементів наводяться...

- аудіовізуальна культура особистості, що включає аспекти якісного мовлення, манери поведінки, стиль одягу, вміння ефективно спілкуватися та презентувати матеріал;
- поведінка в конкретних умовах, ситуаціях (професійна поведінка серед студентів і колег, вміння контролювати емоційний стан та взаємодіяти з багатограними категоріями особистостей);
- система моральних та етичних цінностей викладача (його світосприйняття, відношення до професії та студентів);
- статус та самооцінка викладача (коректне усвідомлення своєї ролі в освітньому процесі, педагогічних здібностей та професійних якостей);
- набір особистісних якостей (толерантність, повага до інших, гумор, доброта);

- маніпуляція в діловому спілкуванні (з метою покращення якості навчання та сприяння успішності учнів)

Цей перелік не є вичерпним, оскільки під час сприйняття іміджу викладача і кожного студента завжди існують особливості та якості, які мають суб'єктивне значення для кожної особи. Але загалом процес формування іміджу викладача передбачає кілька етапів, які, зокрібно, запропонував український вчений В. Олексенко:

- сприйняття образу, що вважається основою для побудови іміджу, де впливає реальний образ викладача або, у разі відсутності його, студент вибудовує його зі своїх ідеалів;
- коригування реального образу до ідеального з урахуванням унікальних рис педагога;
- проблематика та впровадження бажаного іміджу у реальне життя викладача;
- адаптація цього образу під час педагогічної практики;
- індивідуалізація сформованого іміджу викладачем.

Найвагомішими складовими педагогічного іміджу є зовнішній вигляд, використання мовних та немовних (вербальні і невербальні) засобів спілкування, внутрішня відповідність образу професії та внутрішня самоідентифікація. Внутрішня складова іміджу визначає психологічний стан людини, що впливає на її зовнішній вигляд та адаптацію: міміку та поведінкові реакції. Зовнішній імідж має відповідати вимогам суспільства та готувати учнів до освоєння певної інформації.

Сучасна підготовка до створення іміджу акцентується на комунікативних аспектах, тому методи навчання, які передбачають активний контакт та взаємодію, сприяють ефективній комунікації. Виходячи з поданого, важливо використовувати сучасні методи для формування практичних навичок щодо побудови іміджу педагога під час підготовки висококваліфікованих вчителів.

Більше того, до тез з питань іміджології засвідчили зверненням власне у описаних роботах П. Гуревич, В. Горчакова, А. Калюжний, Л. Данильчук та Н. Гузій. Сам Калюжний, до того ж, запатентував новий напрям – напрям педагогічної іміджології. Стверджується, що імідж педагога формують безпосередньо зовнішні (відповідати потребам і навіть конкретним очікуванням суспільства) та внутрішні (творчість, гнучкість, пластичність, відданість, здатність швидко адаптуватися до потреб суспільства, принциповість, естетичні уподобання, допитливість, наполегливість, вміння запалювати серця бажанням отримувати знання.) фактори. Вчителю необхідно бути гармонійно розвиненою особистістю, у якій інтелект успішно поєднується з гарними манерами, адекватною самооцінкою та розвиненою Я-концепцією.

До умов внутрішнього впливу формування іміджу викладача відносять мотивацію для професійного зростання: збудження свідомості щодо важливості позитивного іміджу, постійний розвиток особистості та підвищення самосвідомості, а також системний підхід до формування іміджу. Серед зовнішніх умов впливу, при тому, можна відзначити кар'єроорієнтований підхід у підготовці викладачів: включення в навчальні програми дисциплін, що вчать формувати імідж та відігравати його роль у професійному житті, естетичне оформлення та самопрезентація при умінні взаємодіяти з публікою.

1.2 Призначення професійного іміджу в сфері освіти.

Професійний імідж в сфері освіти відіграє важливу роль у формуванні успішної педагогічної діяльності та сприйнятті вчителя оточуючими. Основні призначення професійного іміджу в освіті включають:

- А) Створення довіри та авторитету, адже професійний імідж дозволяє вчителю встановлювати довіру як з батьками, так і з учнями. Він є фундаментом для побудови авторитету педагога, що сприяє ефективній взаємодії з учнями та сприяє підвищенню рівня навчання.
- Б) Мотивація до навчання – позитивний професійний імідж сприяє мотивації учнів до навчання, оскільки він може надихати їх на досягнення успіху та розвиток особистості.
- В) Привертання вчителів та учнів – професійний імідж вчителя може бути ключовим фактором в привертанні талановитих учителів до навчального закладу або виготовленні школи привабливою для учнів та їх батьків.
- Г) Формування позитивної репутації закладу, так як імідж педагогічного колективу впливає на репутацію навчального закладу в цілому. Позитивний професійний імідж вчителів сприяє покращенню загального сприйняття навчального закладу в громадськості.
- Ґ) Підвищення професійного рівня: створення та підтримка відмінного професійного іміджу може спонукати вчителя до постійного самовдосконалення та професійного розвитку, що в свою чергу позитивно впливає на якість освіти.

Тож професійний імідж вчителя в сфері освіти має значення як для самого вчителя, так і для всього освітнього процесу, сприяючи позитивній репутації, підвищенню мотивації учнів та забезпеченню успішної взаємодії між всіма учасниками навчального процесу.

Призначення професійного іміджу встановлено поняттям зарубіжних науковців, що задає тон крізь виставлення трансформації процесу професійного самовираженого, самовихованого самовизначення. Представники подібної так званої віри це М. Мазоренко, Г. Горелова, А.

Кононенко, Л. Орлова. Вони експериментували, працюючи над дослідженнями образу підтексту професійного іміджу та мали шанс розглянути професійний імідж в контексті історії вивчення вчення свідомості та підсвідомості особистості, розробити аналіз мотивації та того, що можуть спіткати вчинки тієї чи іншої особистості поза іміджем, інспектувати визначення його (іміджу) стійкого поняття у системі взаємодії

Щодо ж самої сутності, походження, типології, структури, проявів, характеристик професійного іміджу – вже вони поділяються інтерпретацією у розвитку ходу досліджень як ходу подій у розвитку іміджу таких шанованих науковців як К. Боулдинг, Н. Барни, Р. Арнхейм.

А от об'єктом уваги науковців-педагогів переважно фокусується на впровадженні необхідних рис практики, зокрема професійної, і гідного, слушного бачення своєї спеціальності у процесі здобуття людиною, ймовірно й майбутнього педагога, професійної освіти. Сповна часу та уваги понад усе цій темі як і доказовості у ній стали приділяти згодом постаті Н. Тарасенко, С. Маскалянова, Т. Довга, Л. Мартинець, І. Николаеску, Ю. Дзядевич, Т. Саркісян, А. Калюжний, Н. Пилипенко.

Призначення педагога в сфері освіти та загальній взаємодії вбачається навіть у значимості подоби, символічного світу свідомості рольової домінуючої моделі саме як соціального «мультифункціонального» й багатоликого експерта. Причому важливим сутнісним атрибутом, тобто характеристикою соціально-педагогічної діяльності зазначено її гуманістичні цінності. Цінності мають на увазі під собою пізнання (для) соціальним педагогом значущості та унікальності, неповторності життя кожної особистості, її права достойне людське життя, визнання необхідності оптимальних умов для реалізації потенційних можливостей не стільки у освіті як в першу чергу задля (підтримання) її життєдіяльності й життєзабезпечення. Опісля чого має бути не просто відчутна інтеграція його місії, а й ввижатися прославленим обличчям, можливо в специфічному трактуванні й демонструвати приречення залишатись іконою, ведучим образом, просвітителем та просвітником — не лише «людиною, що займається освітою — піднесенням рівня навчання; а і постаючи відкритим пропагандистом», переконливим та переконуючим спікером, просуваючим «прогресивні ідеї, знання, культури для суспільства».

За даними дослідження думки А. Й. Капської цінності соціально-педагогічної діяльності свідчать про її комплексний характер, (синтетичний, об'єднано-комбінований), гуманістичну природу і сутність.

Насправді загальнонауково й на національному рівні про місце соціально-педагогічної діяльності серед зарахування до видів професійної діяльності в українському суспільстві свідчать інформація, відомості, показники Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України

(ЄДРПОУ) за правовим режимом, формами власності і виведенням за виокремленими видами економічної діяльності.

Соціальна роль – це сукупність очікувань, обов'язків, прав та відповідальностей, які пов'язані з певним статусом або позицією в суспільстві. Соціальна роль визначається соціальними нормами, очікуваннями і стереотипами, які пов'язані з конкретною позицією чи функцією у суспільстві.

Кожна людина виконує соціальні ролі в різних сферах життя: в сім'ї, на роботі, у громадському житті. Виконуючи соціальні ролі, людина сприймає очікування та вимоги суспільства і здійснює певну діяльність або взаємодіє з людьми відповідно до прийнятих і прийнятних норм.

Соціальні ролі можуть бути визначені за такими критеріями, як стать, вік, професія, статус, етнічна приналежність. Людина може виконувати одночасно кілька соціальних ролей, які можуть бути конфліктогенними або взаємодоповнюючими. І так, соціальні ролі в дійсності задаються суспільством, одні з них офіційно фіксовані обліком, тобто офіційною документацією (обов'язки, статuti, правила), в той час як наступні можуть викарбуватись у звичаях і традиціях чи навіть утримують позицію визначення залежно від того, чому саме людина надає перевагу або до чого вона схильна, виходячи з інтересів, а також бажання, прагнення знати й пізнавати.

Зведення до підкреслення значення упроваджено і розглянуто крізь критику-аналіз нормативних документів і праць дослідників, що представляють «рух» соціально-педагогічної проблематики (А. Капська, Ю. Льоніна) та завдяки вкладу яких дозволяються аргументи задля встановлення наступних ролей соціальних педагогів:

- Того, хто сприяє зв'язку та розумінню між особами та їх соціальним оточенням — посередника. Його вплив розширюється на взаємодію між організаціями та установами, що відображається на формуванні соціальної дипломатії, політики у вигляді підтримки, страхування чи захисту та соціального менеджменту (знову та ж політика) забезпечення для певного району.

- Особи захисника, що відстоює права (громадянські, права людини) адвоката, що захищає клієнтів, членів їх сімей — тобто діє як захисник законних інтересів категорій людей як громадян.

- Допоміжного повіреного представника (довіреної особи), що допомагає клієнтам у вирішенні проблем; — помічник, котрий діставляє людям допомогу у розширенні своїх здібностей та здатностей, допомагає із поділянням проінформованості через демонстративні вміння, компетентність вирішувати власні проблеми.

- Людини, котра працює образом соціального консультанта, наставника, терапевта для сімей, дітей, їхнього оточення, спрямовуючи зусилля на забезпечення здоров'я у сім'ї та будування здорових відносин, виховання загальноприйнятих вселюдських моральних цінностей та розв'язання проблем у своєчасний спосіб або професіоналом з конфліктів, управління конфліктами, який допомагає своїм клієнтам передбачати, уникати та, якщо необхідно, вирішувати конфліктні ситуації — конфліктолог.

- Аніматори часто стимулюють людську поведінку та сприяють відновленню взаємовигідної взаємодії між окремими людьми та суспільством.

— Спеціалістом, який проводить соціальну діагностику (ставить так звані соціальні діагнози) та визначає шляхи подальшого втручання, приймаючи відповідні рішення, будучи кваліфікованим на призначення експертом у зазначеному як у галузі.

- Особою-лідером у громадській сфері, діячем, що сприяє розвитку та впровадженню громадських ініціатив, акцій громадян, «стоячи з ними на чолі» з метою поліпшення природного середовища та утвердження екоцілей.

- Тим, хто реалізує програми та заходи, що спрямовані на соціальну еволюцію виховання, сприяє постанню (становленню) індивідуумів, і груп як особистостей в соціумі.

Висновки А. Капської свідчать, що рольова поведінка соціальних працівників визначається їхньою позицією перебування на посаді. Виконання професійних ролей пов'язане з функціональною продуктивністю. Посадові функції або «робоча функція» можуть бути описово подані як конкретні обов'язки, завдання або дії, пов'язані з конкретним розрядом, специфікою професійною ролі. В. Поліщук в свою роботу навела й аналіз наукових досліджень В. Масленнікової, Л. Міщик, А. Капської де наведено, що дослідники мають показові розходження, відрізнені уявлення про основну професійну роль соціальних педагогів. Так наприклад В. Масленнікова висуває діагностико-прогностичну, організаторську: організаційно-нормативну (тобто встановлення та забезпечення дотримання основних норм, правил та процедур, які регулюють внутрішні взаємини та функціонування діяльності у навчальних закладах; включає організацію роботи з документацією, ведення обліку діяльності та впровадження стандартів у сфері соціально-педагогічної діяльності), регулятивно-комунікативну, попереджувально-профілактичну та соціально-терапевтичну/соціально-лікувальну, охоронно-захисну й охоронно-управлінську функції. А. Капська розрізняє комунікаційну, корекційну, реабілітаційну, прогностичну, діагностичну функції, вважаючи їх за відмінні. І підхід який не збігається із висуванням попередників та вищепригаданих представників виходячи з їх укладених характеристик основних функцій соціальних педагогів, його у якості відрізненого підходу можна спостерігати в роботі Є. Максимової та В. Бочарової. Відповідно до основних етапів професійної

діяльності соціальних педагогів дослідники виділяють загальнопедагогічні функції, що не можуть автономно просуватися, адже те, наскільки вони будуть ідентифіковані і чи будуть взагалі, це залежить саме від фаз (етапів) професійної діяльності педагога, перерахованих нижче...

Перший етап — фаза діагностики, цілеорієнтації (етап, коли визначаються конкретні цілі, завдання та стратегії діяльності, спрямовані на досягнення певних соціально-педагогічних результатів; у цій фазі визначаються потреби та проблеми учасників навчально-виховного процесу, формулюються цілі діяльності та розробляються плани та програми, спрямовані на підтримку та розвиток соціальних навичок, емоційного самопочуття та успішної соціальної адаптації учасників освітнього процесу), планування.

Другий — організаційну, мобілізаційно-спонукальну (відбувається активне заохочення, підтримка та мобілізація учасників навчально-виховного процесу для досягнення поставлених цілей ; на заданій фазі соціальний педагог стимулює активність, підтримує мотивацію, спонукає до позитивних змін та допомагає учасникам виявити потенціал і розвинути внутрішні ресурси для подальшого розвитку та самореалізації), комунікативну.

Третій формат фази – формувальна.

Четвертий – контроль-аналітична~контроль аналізу (під час якого відбувається аналіз та контроль результатів виховної роботи зі школярами або іншими вихованцями; під час неї соціальний педагог здійснює моніторинг і оцінку ефективності використаних методів і прийомів, виявляє причини невдач та успіхів, розробляє плани подальшої роботи з вихованцями; таким же чином на цьому етапі педагог може проводити аналіз соціальних проблем і виявлення їх причин, що допомагає виробляти і впроваджувати оптимальні стратегії розв'язання проблем безпосередньо), оцінки, коригування та корекції.

П'ятий етап – удосконалення.

Із соціально-педагогічної, як виховної функції виокремлюється: організацію, прогнозування, профілактику, соціальне лікування, організаційне спілкування, соціальне виховання. Аналізуючи функції соціального педагога, слід мати на увазі, що соціально-педагогічна діяльність є одним із найрізноманітніших і наймасштабніших видів професійної діяльності (А. Капська). Адже соціальні педагоги виконують цілий комплекс різноманітних функцій: організаторську, координаційну, забезпечення, підтримку (психологічну та фізичну), юридичну та адміністративну підтримку, психолого-педагогічну корекцію.

1.3 Систематизація видів, складових, структурних компонентів та напрямки іміджу викладача.

Імідж викладача має багатогранну структуру, яку можна систематизувати на основі видів, складових, структурних компонентів та напрямків. Слід зазначити необхідну про те бази. По-перше, види іміджу викладача. Професійний імідж: оцінюється за рівнем професійної компетентності, досвіду та результатами навчання. Особистісний імідж: відображення характеру, моралі, цінностей та стилю викладача. Академічний імідж: співвідношення знань, наукових досягнень та вкладу в розвиток своєї галузі. По-друге, складові іміджу викладача, натомість, відмічаються називаючись наступним чином – зовнішній вигляд: стиль одягу, зовнішній вигляд, упевненість у собі. Комунікативні навички: здатність ефективно взаємодіяти зі студентами, колегами та іншими учасниками освітнього процесу. По-третє, педагогічні методи: ефективність застосування педагогічних методів та підходів до навчання та виховання. По-четверте, структурні компоненти іміджу викладача... Маємо інтелектуальний рівень: рівень знань, актуальність та наукова підготовка. Далі, емоційний інтелект: Здатність до емпатії, вміння розуміти та враховувати почуття студентів. Опісля чого- етика і професіоналізм: додержання етичних норм та стандартів професіоналізму. Напрямки формування іміджу викладача : - Професійний розвиток: Постійне підвищення кваліфікації, участь у конференціях, семінарах. Тепер, будівництво стосунків: взаємодія зі студентами, колегами, батьками студентів. Згодом і нарешті, самопрезентація: рекламування своїх досягнень, публікації, участь у проектах. Дані систематизовані аспекти допомагають краще розуміти структуру та складові іміджу викладача, які впливають на сприйняття його як професіонала та особистості серед студентів, колег та громадськості. Напрямки іміджу педагога ми продовжимо враховувати за «координатами муніципалітетів», неначе як розглядаючи з точки зору та за характером проведення паралелі, муніципалітети, що вказують на «точне місцезнаходження адміністративного підрозділу» на карті виховання й формування майбутніх поколінь, а також на підсилення, підтримування поколінь наших днів та їх близьких, вважаючись при звертанні що як й окремими людьми, що сім'єю або групою, громадою, об'єднанням чи таки організацією.

І ось, слід зазначити – підходи до класифікації видів і форм соціально-педагогічної діяльності, і без нехтування реалій, відносячи які можна до об'єктивних, включених в практику правдивого наступного переліку: - володіння роботою, освоєння її при вирішенні проблеми клієнтів ; - володіння роботою, освоєння її із закладами, службами, організаціями. Ці ознаки-напрями, в першому розміщенні випадку визначається : у контексті проблем клієнтів, які можуть виникнути у них, у контексті саме таких як залежність від речовин алкоголю, наркотиків, внутрішні конфлікти в сім'ї між подружжям, батьками й дітьми, смерть близької людини, непрацездатність (втрата працездатності), інвалідність, продуктивність, самотність серед осіб похилого віку; важливо

зіставляти й індивідуальні особливості клієнта, оскільки в ролі клієнта може виступати як модель індивіда, або і група, у тому числі й суспільство як масова частка спільноти (велика соціальна). З другого плану випадку, інспектуються : про область діяльності, розпорядження та про положення наслідування, зачатків й наслідків взаємодії із асоціаціями, наприклад будучи заявленими освітня галузь, ведення дозвільної сфери (процеси та процедури, пов'язані з отриманням ліцензій, дозволів на проведення певних видів діяльності або використання ресурсів, що регулюються відповідними установами чи органами влади; сфера може охоплювати такі галузі як ліцензування підприємницької діяльності, будівництво, реєстрація транспортних засобів, отримання медичних ліцензій та аспекти, що вимагають дозволів від відповідних органів чи установ), правоохоронні органи, сектор ліцензування, охорона здоров'я, закладами, службами; про репутацію й статус організацій: чи є вони колективними, приватними, державними, неприбутковими або навпаки благодійними, громадськими). Існують й інші підходи до визначення професіоналізму, самого сегменту ринку, спеціалізації (предметної сфери) соціально-педагогічної сфери досвіду й діяльності; наприклад, при взятті на базу підпорядкування відділів у роботі закладів праці соціального педагога – тоді розподіл роботи здійснюється і у сфері соціального захисту населення, і в закладах освіти, і охорони здоров'я, дозвілля, так само й комітету внутрішніх справ і системи правосуддя і юстиції, (і хоча комітет внутрішніх справ та система юстиції – це дві різні сфери діяльності, вони стоять у колаборації; комітет внутрішніх справ зазвичай відповідає за забезпечення правопорядку, боротьбу зі злочинністю та забезпеченням безпеки громадян, а система юстиції, у свою чергу, включає в себе судову систему, прокуратуру та інші органи, які здійснюють правосуддя та захищають права громадян; ці дві сфери можуть співпрацювати між собою для забезпечення правопорядку та дотримання законності в суспільстві) комітетів у справах сім'ї та молоді.

Розповсюджений доволі підхід це підхід диференціації напрямів соціально-педагогічної діяльності з «реєстрацією», тобто урахуванням соціально-психологічних особливостей клієнта: соціально-педагогічна робота з молоддю, сім'єю, важкими підлітками, безробітними, людьми похилого віку. Практика соціально-педагогічної діяльності в нашій країні сходиться із отриманим досвідом як наукою (в конкретному контексті й ноу-хау, себто «практичне знання того, як щось зробити чи досягти» в тому, аби запатентувати крізь соціально-педагогічну функцію) соціальної/соціально-педагогічної діяльності, результати вчень з соціальної педагогіки (О. Безпалько, А. Капська, І. Козубовська, Л. Міщик), аналізуючи й вердикти В. Поліщук, можна дійти висновку, що соціальний педагог має працювати в: — сім'ї, різних типах освітніх закладів (школах, гімназіях, ліцеях, коледжах, освітніх установах, закладах загальної середньої освіти в цілому, середніх школах, професійно-технічних і вищих навчальних закладах: професійні училища, технікуми, інститути, університети, академії), дошкільних закладах (дитячі садки, ясла-садки, центри раннього розвитку, дошкільні навчальні заклади – ДНЗ, заклади дошкільної освіти – ЗДО,

садочки, ясельки) і закладах позашкільної додаткової освіти (Будинки творчості школярів – БТШ, палаци дитячої та юнацької творчості – ПДЮТ, станції юних техніків – СЮТ, спортивні школи, школи мистецтв, центри позашкільної освіти – ЦПО, гуртки, клуби, секції); — установах соціального обслуговування (медико-психолого-педагогічних, реабілітаційних, геріатричних центрах ((медичні установи, які спеціалізуються на наданні догляду та лікуванні літніх людей, особливо тих, хто потребує спеціалізованої допомоги через віком обумовлені проблеми)), будинках для дітей з особливими потребами, при інклюзії – «процесі реального включення людей з інвалідністю в активне суспільне життя і однаковою мірою, яка необхідна для всіх членів суспільства»; центрах зайнятості, кадрові агентства, ресурсні центри з працевлаштування, профорієнтаційних центрах або кабінетах, конкретних пунктах профорієнтації, біржах праці або ярмарках вакансій, на забезпеченні й форумами згодом та електронними що кабінетами що самими електронними біржами назагал; при доступі до джерела як до Сайту Державної служби зайнятості України (<https://www.dcz.gov.ua/>); — медичних закладах (дитячих, педіатричних лікарнях, поліклініках, амбулаторіях, стаціонарах, спецлікарнях для психічно хворих дітей, тобто психоневрологічних диспансерах, спецлікарнях для дітей-наркоманів, як центри реабілітації дітей з психічними розладами, в будинках відпочинку, санаторіях, курортах, пансіонатах з лікуванням, лікувально-профілактичні заклади цілісно, центри реабілітації); — в департаментах, установах та організаціях комітетів, які діють через структури у справах сім'ї і молоді, «затишні гніздечка для юних сердець» (палаци культури, дворових дитячих клубах, будинках відпочинку для підлітків, молодіжних гуртках, освітніх молодіжних центрах, хаби, бізнес-інкубатори); — сфери з активними соціальними службами підприємств, установ і організацій, профспілок, гуртожитків, комерційних структур, творчих громадських організацій, фондів, благодійних організацій, соціальних програм, волонтерські організації, корпоративна соціальна відповідальність, «де турбуються про добробут кожного»; — сфери відповідальності комунальних структур (інклюзивно-ресурсні центри, соціально-педагогічних, культурно- спортивних комплексах, будинках культури, центрах конкретної соціальної допомоги в домашніх умовах, тобто служби патронажної допомоги – при центрах та кімнатах першої допомоги, центри соціального обслуговування, геронтологічні центри ((для перебування, тривалого або короткострокового, обслуговування літніх людей, надання їм необхідної медичної та соціальної допомоги)), центри психосоціальної реабілітації); — мережа підтримки та простір для сім'ї і молоді, в центрах консультування сім'ї, шлюбних консультаціях, психічного здоров'я та розвитку, при соціальних виплатах, кабінетах і телефонах екстреної допомоги, довіри, державних програмах допомоги; — валеологічних службах, що турбуються про здоров'я й відновлення (бальнеотерапевтичних відділеннях, профілакторіях, реабілітаційних центрах, центрах оздоровлення при лікарнях, санаторіях, профілакторіях, медичних пунктах); — у світі розваг та творчості (де кожен знайде себе), клубах за інтересами, службах культурно-дозвіллевої анімації; де кращий відпочинок для дітей (підліткових клубах, будинках творчості

дитини, будинках культури, спортивних клубах, центрах дитячої та юнацької творчості, школах народних ремесел, на майстер-класах, гуртках, сімейних клубах, сімейних будинках, парках, ігрових майданчиках); — у просторі для розвитку та дозвілля дітей (де розваги поєднуються у балансі з розвитком), де у дітей помічається щасливий ментальний ріст; у центрах підтримки родин, у фізкультурно-оздоровчих і спортивних установах, зонах відпочинку, закладах літнього відпочинку дітей, дитячих та юнацьких об'єднаннях, діяльність яких спрямована на реалізацію завдань соціального виховання дітей, як із прийоми сімей так і при житті з біологічними батьками, при дитячих будинках сімейного типу, у тому числі і в закладах недержавної форми власності; — в системі МВС, установах, підпорядкованих органам внутрішніх справ і юстиції (приймальники-розподільники- тимчасові установи для неповнолітніх: основна функція закладу; спеціальні центри для юнаків та дівчат, тобто навчально-виховні колонії), центри соціально-психологічної реабілітації дітей, спеціальних інтернатах що прирівняні до спеціальних загальноосвітніх шкіл, інтернати для дітей з девіантною поведінкою ((що суперечить прийнятим у даному суспільстві правовим, моральним, соціальним нормам і стереотипам)), у слідчих ізоляторах, виправних колоніях, поселеннях для засуджених, судах – місцевих, апеляційних, вищих); — програмах реінтеграції, службах реабілітації та адаптації підлітків, схильних до наркоманії і токсикоманії, куріння, алкоголізму, в тому числі наркологічних диспансерів саме, при психологічній допомозі; — у дитячих психіатричних відділеннях, кризових стаціонарах для підлітків-суїцидентів при службах психологічної підтримки та консультації; — школах мистецтв, музичних школах, установах і закладах комітетів у справах сім'ї і молоді (будинках творчості, мовних таборах, молодіжних гуртках, дитячих оздоровчих таборах, молодіжних таборах, будинках для відпочинку підлітків, центрах профорієнтації, центрах зайнятості, клубах за місцем проживання і клубах, кімнатах при житлово-експлуатаційних комітетах); — басейнах, спортивних комплексах, культурно-дозвіллевих, спортивно-оздоровчих і спортивних закладах спільно, стадіонах, закладах різного відомчого підпорядкування; — в управліннях пенсійного фонду, центрах надання адміністративних послуг, фондах соціального страхування, службах соціального захисту й соціального забезпечення. І отже, щодо розширення сфер професійної діяльності соціальних педагогів. Сучасні реалії суспільства диктують необхідність розширення сфер професійної діяльності соціальних педагогів. Окрім традиційної роботи в навчальних закладах, їм доцільно працювати в таких сферах як сім'ї: соціальний педагог-гувернер може надавати допомогу у вихованні дітей, налагодженні сімейних стосунків, вирішенні конфліктів. Міжвідомчі центри: центри сім'ї і дитинства, центри по роботі з біженцями потребують фахівців з соціальної адаптації та реінтеграції людей, які опинилися у складних життєвих обставинах. Сільська місцевість: соціальний педагог може організовувати профілактичну роботу з молоддю, надавати допомогу сім'ям, які опинилися в складних життєвих обставинах, сприяти розвитку сільської громади. Релігійні громади: соціальний педагог може співпрацювати з релігійними організаціями з питань духовно-морального виховання дітей та

молоді, профілактики девіантної поведінки. Групи самопомоги: соціальний педагог може допомагати людям, які опинилися в складних життєвих обставинах, організувати групи самопомоги та підтримки. Торгові центри: соціальний педагог може вести профілактичну роботу з підлітками, запобігати крадіжкам, організовувати дозвілля молоді. Переселенці та іноземні громадяни: соціальний педагог може надавати допомогу в адаптації до нового середовища, оформленні документів, отриманні соціальних послуг. На рахунок специфіки роботи в сферах, варто відзначити про міжвідомчі центри: дослідження М. Гур'янової та А. Закаатової свідчать про те, що соціальний педагог в таких центрах має володіти знаннями з соціально-правової роботи, психології, конфліктології, медіації. Сільська місцевість: дослідження С. Косабуцької підкреслюють важливість знання соціальним педагогом специфіки сільського життя, проблем та потреб сільського населення. А роль соціального педагога в суспільстві, яка вона? Соціальний педагог має бути готовим до роботи з людьми різного віку, соціального статусу, з різними проблемами. Його діяльність має бути спрямована на допомогу людині в контексті «особистість – середовище». Основні напрями діяльності соціального педагога все також є соціально-інформаційна допомога: надання інформації про права та обов'язки, соціальні послуги, можливості освіти та працевлаштування; соціально-профілактична допомога: попередження девіантної поведінки, залежностей, насильства; соціально-правова допомога: захист прав та законних інтересів дітей, сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах; соціально-реабілітаційна допомога: допомога людям, які опинилися в складних життєвих обставинах, у відновленні соціального статусу. Соціально-побутова допомога: допомога в оформленні документів, отриманні матеріальної допомоги, вирішенні побутових проблем; соціально-економічна допомога: допомога в працевлаштуванні, отриманні освіти, розвитку підприємницьких навичок; медико-соціальна допомога: допомога людям з хронічними захворюваннями, інвалідам, людям, які залежні від алкоголю, наркотиків знову ж таки. М. Гур'яновій підлягало дослідження про специфіку соціального педагога, у територіальному соціально-педагогічному центрі А. Закаатовій; з біженцями – О. Ольхович; в умовах великого міста Г. Лактіоновій; у центрах соціальних служб для молоді – І. Зверевій, Н. Пінчук; в органах внутрішніх справ України – М. Дідиком. При тому, висновки дослідників – А. Капської, І. Козубовської та Л. Міщик унікальні та переконливі, вони підкреслюють, що робота соціального педагога ґрунтується на рішучій підтримці та допомозі всім категоріям населення, незалежно від віку, професії чи соціальної групи, акцентуючи увагу на взаємодії з людиною в контексті її середовища, з людиною як центром усіх заходів, спрямованих на вирішення її проблем. Україна зазначає основні напрями діяльності соціального педагога в освітніх установах відповідно до «Положення про психологічну службу системи освіти України», затвердженого Міністерством освіти України (наказ Міністерства освіти України (№ 127 від 03.05.1999 р.)). Цей крок відображає акцентуацію, актуальність та практичне втілення соціально-педагогічної допомоги та підтримки дітей, як найбільш соціально

незахищеної, уразливої категорії населення. Згідно з дослідженням С. Косабуцької, професійна діяльність соціального педагога значною мірою визначається типом освітнього закладу, де він/вона працює : заклади для дітей-сиріт: основними завданнями тут є забезпечення життєдіяльності дітей, створення умов для їхнього розвитку та самовизначення, допомога в пошуку сім'ї; корекційні заклади: соціальний педагог зосереджується на захисті прав та інтересів дітей з особливими потребами, формує в них відповідальність за власне життя, допомагає їм адаптуватися до соціуму; дошкільні навчальні заклади, гімназії, загальноосвітні школи: профілактика складних життєвих ситуацій, конфліктів, девіантної поведінки, залежностей та насилля. Соціальний педагог також організовує дозвілля дітей, співпрацює з батьками та вчителями; заклади, де переважають діти з соціально неблагополучних сімей: вивчення умов життя дітей, надання їм допомоги та підтримки, співпраця з соціальними службами та інститутами. Міжвідомчі центри відіграють все більш важливу роль у наданні комплексної допомоги людям, які опинилися в складних життєвих обставинах. Соціальний педагог у таких центрах виконує важливі функції з: соціальної діагностики та оцінки потреб, розробки та реалізації індивідуальних планів допомоги, координації роботи з різними фахівцями, захисту прав та інтересів дітей та сімей, профілактики соціальних проблем. Аналіз різних сфер професійної діяльності соціального педагога в Україні свідчить про фрагментарність та розпорошеність соціально-педагогічного компоненту в соціальній політиці. Відомства відповідають за окремі напрямки роботи, що може призводити до дублювання функцій, неефективності та неузгодженості дій. Розподіл повноважень – Міністерство освіти і науки України: соціально-педагогічна діяльність в школах і гімназіях, освіта і виховання дітей-сиріт, усиновлення та опікунство, організація дозвілля й відпочинку дітей; Міністерство внутрішніх справ: робота з неповнолітніми, які конфліктують із законом; Міністерство охорони здоров'я: соціальна допомога хворим, інвалідам та людям, залежним від алкоголю та наркотиків; Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи: допомога громадянам, які постраждали від природних і техногенних катастроф, біженцям; Міністерство сім'ї, молоді і спорту: соціальна робота з молодими людьми, молодими сім'ями, самотніми матерями; Міністерство праці і соціальної політики: в решті соціальне забезпечення та підтримка соціально вразливих і незахищених груп населення.

РОЗДІЛ 2. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ВЛАДА ІМІДЖУ ВИКЛАДАЧА ЯК ОСОБИСТОСТІ ТА СПЕЦІАЛІСТА, АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЗА СВІДЧЕННЯМ СУЧАСНИКІВ СЕРЕДНЬОГО ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

2.1 Введення культури про імідж вчителя, її глобальність та спрямованість, практичні усвідомлення, просвітлення та засвоєння

М. Сперанська-Скарга висвітлює умови, які забезпечуватимуть найбільш ефективне формування професійно-педагогічного іміджу майбутнього вчителя філологічних дисциплін:

– «сформованість мотиваційного компоненту професійної компетентності майбутнього фахівця, що охоплює комплекс зусиль, пов'язаних з усвідомленням необхідності формування власного позитивного іміджу, з розвитком інтересу до власної особистості та навколишнього світу, підвищення самооцінки та створенням «Я-концепції»;

– відповідність змісту освітнього процесу задачам формування професійно-педагогічного іміджу майбутніх вчителів-філологів, що передбачає включення системи іміджформуючих заходів у навчально-виховний процес;

– дотримання принципу системності в процесі формування та корекції професійно-педагогічного іміджу фахівців та принципу різноманітності у відборі форм та методів роботи з формування та корекції професійного іміджу;

– активізація суб'єкта в процесі формування професійно-педагогічного іміджу, яка передбачає активність майбутнього фахівця в процесі формування власного іміджу, оволодіння навичками самопізнання, самовдосконалення, самоіміджування та проектування ефективного іміджу».

Якщо загалом, беручись як за спеціалізовані так і базовані приклади – свідчення вище затверджують дієвість що з глибокого огляду, що з ракурсу відповіді, котра, здавалося, «на поверхні».

Так чи інакше, якщо підходити до потужного масштабу глобально-освітнього рівня та його так званої акредитації, що порівняно з «рівнем спроможності закладу вищої освіти проводити освітню діяльність, пов'язану із здобуттям вищої освіти та кваліфікації» має доволі масштабне значення – М. Навроцька у своїй дисертації, Кваліфікаційній науковій праці на правах рукопису, у неї розроблено модель розвитку професійного іміджу педагога в системі післядипломної педагогічної освіти, яка охоплює три блоки:

- 1) Концептуальний: мета (розвиток професійного іміджу педагога у післядипломній освіті); завдання (сформувати знання педагогів з іміджології; мотивувати їх до розвитку

власного іміджу; розвивати вміння вдосконалення професійного іміджу; сприяти оволодінню технологіями розвитку іміджу);

Принципи: загальнонаукові (науковості, системності, послідовності, доступності, наочності навчання, міцності засвоєння знань) і специфічні (урахування життєвого і професійного досвіду, індивідуальних потреб у здобутті спеціальних знань, неперервності освіти, саморозвитку, контекстності навчання); складові професійного іміджу педагога: зовнішній вигляд (одяг, взуття, аксесуари, зачіска, макіяж, хода, манери, етикет);

Внутрішній образ (професійні знання, вміння, здібності, сфера свідомості система цінностей, Я-концепція, рефлексія, інтуїція, здоров'я, критичне мислення, особисті якості); комунікативна складова (вербальні і невербальні особливості спілкування);

- 2) Діяльнісно-змістовий: напрями підготовки педагогів (курсова, міжкурсова підготовка, самоосвітня діяльність), форми (лекції, практичні заняття, спецкурс «Розвиток професійного іміджу педагога», педагогічна практика, науково-практичні семінари, тренінги, майстер-класи), методи (створення ситуацій успіху, самостійне спостереження, тренування, дерево цілей, мозковий штурм, обмін досвідом, брей-ринги [Брейн-ринг – це інтелектуальна гра між двома (або більше) командами, де учасники змагаються у швидкості та правильності відповідей на запитання з різних галузей знань; на рахунок історії- ідею гри двох команд запропонував Володимир Якович Ворошилов у своїй книзі «Феномен гри»], квести) та засоби (мультимедійне забезпечення, інтерактивні плакати, мережа Інтернет, комп'ютерні програми «Movavi», «Jkiwi», «Mindomo» [— Movavi: тип – програма для обробки відео та аудіо; функції: монтаж відео, запис екрану, конвертація відео, створення слайд-шоу, додавання музики, титрів, переходів), Jkiwi - тип: програма для створення онлайн-курсів; функції: створення уроків з текстом, зображеннями, відео, додавання тестів і вікторин, спілкування з учнями, відстеження прогресу, Mindomo: тип - програма для створення ментальних карт; функції: створення карт з різними типами елементів, додавання зображень, відео, посилань, співпраця з іншими користувачами], що забезпечують розвиток досліджуваного феномену;
- 3) Результативний: критерії, показники, рівні розвитку професійного іміджу та результат – позитивний професійний імідж педагога.

Імідж педагога в загальній системі взаємодії починає закладатись ґрунтовно через заклад, в якому укладені історія його роботи, відданості й резюмування. Тож, за статтею Світлани Сєдих – заступника директора з науково-методичної та навчально-виховної роботи Скородистицької ЗОШЖ I-II ступенів — маємо доведення, що створення та підтримка позитивного іміджу школи –

це комплексна та постійна робота, яка потребує чіткої стратегії та залучення всіх учасників освітнього процесу.

Ототожню їх зіставленням до так званої класифікації прийнятності до необхідних значних успіхів у набутті та малого сліду увіковічення іміджу заходів.

У обов'язкових умовах для успішної роботи С. Сєдих закріпилися : єдність та спільна мета: “колективна розробка правил та їх неухильне дотримання, постійний саморозвиток колективу, культ власного стилю, дотримання принципів наступності та колективної честі».

Педагогічна майстерність: «дисципліна педагогічного колективу, виховання трудових і побутових навичок в учнів, грамотний та небайдужий педагогічний колектив».

Згуртованість: «формування дитячого колективу, органів самоврядування, традицій, свят, залучення батьків».

Візуальна ідентифікація: наявність шкільних атрибутів (вивіска, значок, прапор, гімн, візитка, бейджики).

Стратегія формування позитивного іміджу...

Визначення ключових компонентів: структурні елементи, засоби, системоутворюючі складові, привабливість для груп споживачів освітніх послуг.

Розробка плану дій: чітка стратегія з урахуванням особливостей груп споживачів.

Втілення стратегії:

Візуальний імідж (“іміджева символіка“): вивіска, значок, прапор, гімн Скородистицької школи життєтворчості, візитка, бейджики, щоденники, оригінальний дизайн шкільного подвір'я та класів, щоденники особливого зразка, спеціально видані для учнів нашої школи, зовнішній вигляд і наповнення яких щороку змінюється, гімн Скородистицької школи життєтворчості.

Сприятлива атмосфера: композиції, квіти, спокійна гама кольорів, естетично оформлені куточки, єдиний стильовий дизайн класів.

Зовнішній вигляд: шкільна форма для учнів, ділове вбрання для вчителів, значки Школи життєтворчості.

Позитивне ставлення: доброзичливість, посмішки, вміння зустрічати людей з радістю.

Представлено класні проекти, створені у співпраці батьків, учнів та класних керівників для реалізації загальношкільного проекту «Пізнай себе в світі добра, краси і радості», наслідки районного конкурсу на краще шкільне подвір'я — перше місце і премія. Хід реалізації

довгострокового загальношкільного проекту «Пізнай себе в світі добра, краси та радості» створено також і оригінальну класну кімнату на шкільному подвір'ї.

Заняття заочно мають проводитись заняття, так би мовити, «на пленері». Мова іде про уроки з розвитку комунікативних умі та навичок, уроки мистецтв. Курсів за вибором.

Об'єднує всіх також значок Школи життєтворчості, що традиційно вручається учнями 9 класу першокласникам на святі Першого Дзвоника.

Принципи формування позитивного іміджу відповідають Програмі розвитку Школи життєтворчості, внутрішньому іміджу школи, сучасному етапу розвитку суспільства, як і сказано, враховуючи особливості груп споживачів освітніх послуг, громадськості.

З побудови позитивного іміджу, як стверджує С. Сєдих — професорський склад школи із самою школою, її становищем й почали свою роботу, адже саме так школа може привабити до себе увагу: через створення візуального образу, що запам'ятовується. На думку заступника директора, це «стає маркетинговим інструментом при умові дотримання єдиного стилю, привабливості, чіткості».

Тобто, що ж, школа життєтворчості – це приклад успішного втілення принципів формування позитивного іміджу. Завдяки системній роботі, школа створила атмосферу тепла, доброзичливості, родинності, що робить її привабливою для учнів, батьків та громадськості.

Наразі, слід відзначити існуючі практичні методи просування іміджу педагога в загальній системі взаємодії...

1. Внутрішньо-шкільний рівень:

Семінари та тренінги:

Проведення семінарів та тренінгів для вчителів з питань формування та підтримки позитивного іміджу.

Тренінги з розвитку ораторської майстерності, емоційного інтелекту, тайм-менеджменту.

Методичні посібники: розробка та видання методичних посібників з даної теми.

Створення методичних рекомендацій з етикету, ділового спілкування, ведення документації.

Менторство: наставництво досвідчених вчителів над молодими колегами.

Створення пар «наставник-учень» для обміну досвідом та підтримки.

При внутрішньо-шкільних конкурсах відмічається проведення конкурсів «Вчитель року», «Класний керівник року», «Кращий урок»; створення конкурсів на кращий методичний розробку, проект, есе.

Створення позитивної атмосфери: заохочення творчого підходу до роботи, ініціативи, інновацій.

Створення атмосфери довіри, взаємопідтримки та співпраці.

2. Зовнішній рівень:

Створення сайту або блогу школи: публікація інформації про педагогів, їх досягнення, методи роботи та плани на майбутнє.

Розміщення фото- та відеоматеріалів з уроків, позакласних заходів, шкільних подій.

Ведення сторінок у соціальних мережах: спілкування з учнями, батьками та колегами, обмін досвідом, публікація цікавих матеріалів.

Проведення онлайн-консультацій, вебінарів, майстер-класів.

Співпраця з ЗМІ: публікації статей та сюжетів про школу, педагогів та їхні досягнення.

Запрошення журналістів на шкільні події, уроки, відкриті заняття.

Участь у конкурсах та проектах: демонстрація знань, умінь та навичок педагогів на конкурсах та проектах різного рівня.

Участь у міжнародних програмах обміну досвідом.

3. Особистий рівень:

Зовнішній вигляд – охайний, діловий одяг, акуратна зачіска, приємний запах. Відповідність одягу ситуації та типу заходу.

Мова та манери спілкування: чітка, грамотна мова, ввічливе та шанобливе ставлення до людей.

Уміння чітко висловлювати думки, вести конструктивний діалог.

Педагогічна майстерність: володіння методами та прийомами навчання, вміння зацікавити учнів предметом та мотивувати їх до навчання. Використання інноваційних методів навчання, ІКТ-технологій.

Особисті якості: відповідальність, пунктуальність, доброзичливість, емпатія, почуття гумору. При саморозвитку, самовдосконаленні, прагненні до нових знань та досвіду.

4. Використання сучасних методів та інструментів: створення онлайн-портфоліо – розміщення інформації про освіту, досвід роботи, досягнення, методи роботи. Публікація авторських матеріалів, статей, методичних розробок. Ведення особистого блогу або сайту: обмін досвідом, думками, ідеями з колегами та батьками. Ідентично, публікація фото- та відеоматеріалів з уроків, позакласних заходів, особистих подорожей.

І наостанок, дослідно-експериментальний підхід до імплементації іміджу педагога. Мета якого, довести через дослідно-експериментальний підхід, що імплементація уповноваженої стратегії та глобального світового проекту може поліпшити імідж педагога в загальній системі взаємодії.

Гіпотеза: Імплементація цілеспрямованої стратегії та глобального проекту, що ґрунтуються на принципах емпатії, поваги та співпраці, може суттєво поліпшити імідж педагога в очах учнів, батьків, колег та суспільства в цілому.

Методологія —

Етап 1: Діагностичний: проводити опитування учнів, батьків, колег та представників громадськості щодо їхнього уявлення про імідж педагога. Визначити ключові проблеми та сфери, які потребують вдосконалення.

Етап 2: Розробка стратегії та проекту: розробити уповноважену стратегію, що ґрунтується на принципах емпатії, поваги та співпраці. Створити глобальний світовий проект, який буде спрямований на поліпшення іміджу педагога та підвищення його статусу в суспільстві.

Етап 3: Впровадження: впровадити розроблену стратегію та проект в освітніх закладах різних типів. Забезпечити методичну та психологічну підтримку педагогів у процесі впровадження.

Етап 4: Моніторинг та оцінка. Регулярно проводити моніторинг динаміки іміджу педагога за допомогою опитувань, фокус-груп та інших методів. Оцінити ефективність впровадження стратегії та проекту на основі кількісних та якісних показників.

Очікувані результати: підвищення рівня емпатії, поваги та співпраці у відносинах між педагогами, учнями, батьками та представниками громадськості.

Зростання авторитету та статусу педагога в суспільстві.

Покращення мотивації педагогів до саморозвитку та самовдосконалення.

Підвищення престижності педагогічної професії.

Дослідно-експериментальний підхід до імплементації іміджу педагога може дати вагомі результати у покращенні його статусу та авторитету в суспільстві. Цей підхід передбачає комплексний вплив на аспекти педагогічної діяльності, а також залучення до цього процесу всіх учасників освітнього процесу.

Важливо зазначити, що даний підхід потребує значних ресурсів та зусиль, а його результати можуть варіюватися залежно від специфіки конкретного освітнього середовища.

А от задля успішної реалізації дослідно-експериментального підходу рекомендується...

По-перше, забезпечити широку підтримку з боку держави, освітніх закладів, громадських організацій та ЗМІ.

По-друге, залучити до розробки та впровадження стратегії та проекту педагогів, психологів, соціологів та інших фахівців.

По-третє, створити систему моніторингу та оцінки ефективності впровадження дослідно-експериментального підходу.

Дослідно-експериментальна перевірка ефективності впровадження педагогічних умов розвитку професійного іміджу педагога в системі Післядипломної педагогічної освіти за М. Навроцькою дала змогу визначити їх ефективність й актуалізацію, оскільки отримані результати засвідчили позитивну динаміку розвитку досліджуваного феномену. Статистично вказано, в експериментальній групі кількість педагогів, які мають негативний рівень розвитку професійного іміджу, становить лише 19,1 %, тоді як в контрольній групі цей показник майже вдвічі більший (35,0 %).

Врешті-решт, втілення дослідно-експериментального підходу в життя може стати значним кроком на шляху до підвищення престижу педагогічної професії та утвердження позитивного іміджу педагога в суспільстві.

2.2 Настанови щодо втілення діяльності іміджу при соціально-психологічній, соціально-педагогічній та психолого-педагогічній взаємодії зв'язків, комунікацій, викарбоване укорінення іміджу фахівця у сфері науки та освіти.

У сучасному світі імідж фахівця у сфері науки та освіти відіграє важливу роль. Він впливає на те, як люди сприймають вашу компетентність, авторитетність і потенціал. Ці настанови допоможуть педагогу сформувати та втілити імідж, який буде йти на користь у кар'єрі.

- Соціально-психологічна взаємодія...

Зовнішній вигляд: Охайний та діловий одяг, стриманий макіяж, акуратна зачіска. Мова тіла: Впевнена постава, прямий погляд, відкрита посмішка. Ввічливість та доброзичливість: З повагою

ставтеся до своїх колег, студентів та інших людей, з якими ви спілкуєтеся. Емпатія: Вміння розуміти та співпереживати іншим людям. Вміння слухати: Уважно слухайте своїх співрозмовників, не перебиваючи їх. Конструктивна критика: Вмійте давати та отримувати конструктивну критику.

- Соціально-педагогічна взаємодія...

Стандарт - Високий рівень знань у своїй галузі: Постійно вдосконалюйте свої знання та навички. Вміння доступно та цікаво пояснювати складні матеріали: Використовуйте різні методи та прийоми викладання, щоб зробити ваш курс цікавим та захоплюючим для студентів.

Справедливість та неупередженість: Оцінюйте знання та навички студентів об'єктивно та неупереджено. Вміння мотивувати та стимулювати: Заохочуйте студентів до навчання та саморозвитку. Вміння вирішувати конфлікти: Зберігайте спокій та конструктивно вирішуйте конфліктні ситуації.

«Революційне» – «Перевернутий клас»: Використовуйте модель «перевернутого класу», де studenty вивчають нові матеріали самостійно перед заняттями, а час на заняттях використовується для дискусій, проектів та практичних завдань. Ігрофікація: Використовуйте ігрові принципи та механіки для мотивації studentів та стимулювання їх до навчання. Сторітелінг: Використовуйте розповіді та історії, щоб зробити ваш курс більш цікавим та запам'ятовується.

- Психолого-педагогічна взаємодія...

Стандарт - Індивідуальний підхід: Враховуйте індивідуальні особливості та потреби кожного студента. Створення сприятливої атмосфери: Створюйте на заняттях атмосферу довіри та взаєморозуміння. Розвиток критичного мислення: Вчіть студентів мислити критично та аналітично. Вміння надихати: Заохочуйте студентів до творчості та самостійного дослідження. Підтримка та допомога: Надавайте студентам необхідну підтримку та допомогу у навчанні.

«Революційне» – Нейропедагогіка: Використовуйте знання про роботу мозку для розробки більш ефективних методів навчання, які враховують особливості сприйняття, пам'яті та мотивації студентів.

На рахунок вкорінення іміджу фахівця...

Стандарт – Будьте послідовні: Ваша поведінка та дії повинні відповідати вашому іміджу. Будьте активні: Беріть участь у наукових конференціях, публікуйте статті, виступайте з лекціями. Спілкуйтеся з колегами: Беріть участь у професійних спілках, відвідуйте тематичні форуми та семінари. Використовуйте соціальні мережі: Створюйте та ведіть сторінки в соціальних мережах, де ви будете ділитися своїми знаннями та досвідом. Будьте відкриті до нового: Постійно шукайте нові можливості для розвитку та самовдосконалення.

Пам'ятка(!)

Формування іміджу – це постійний процес, який потребує часу та зусиль.

Не бійтеся бути самим собою, адже щирість та автентичність завжди цінуються.

Ваша репутація – це ваш найцінніший актив, тому підтримуйте та бережіть її.

ВИСНОВКИ

В закінчення, у процесі дослідження теми «Імідж педагога в загальній системі взаємодії» було виявлено, що імідж педагога відіграє ключову роль у вихованні та освіті. Педагогічний імідж складається з комплексу якостей та особистісних рис, що відображаються у зовнішньому вигляді вчителя, його стилю спілкування та професійних вміннях. У процесі виконання курсової роботи з педагогіки, успішно були досягнуті встановлені цілі та завдання дослідження. Актуальність теми взаємодії педагога з оточуючим середовищем, вплив іміджу на освітні процеси виявилась надзвичайно важливою у сучасному освітянському просторі.

Крім того, аналізуючи теоретичні основи іміджу педагога, вдалося визначити перспективи формування та функціонування цього іміджу в освітній системі. Відстежено фактори, що суттєво впливають на виявлення та утвердження іміджу в різних типах навчальних закладів.

Розроблено рекомендації до засад щодо поліпшення іміджу педагога, що, безперечно, сприятиме підвищенню кваліфікації вчителя та підвищенню ефективності освітнього процесу. Проаналізовано результати досліджень і визначено, що імідж педагога відіграє ключову роль у взаємодії з учнями, батьками та колегами, впливаючи на створення позитивної атмосфери навчання та досягнення позитивних результатів. У ході дослідження згодом було визначено, що успішне формування іміджу педагога залежить від правильної системи цінностей та принципів вчителя, його здатності до ефективної комунікації та партнерства з учнями, батьками та колегами. Крім того, імідж педагога важливо розвивати та удосконалювати через систематичне самовдосконалення, активну участь у професійних заходах та публічні виступи. Важливим висновком є й те, що успішність взаємодії педагога з учнями, співробітниками та громадськістю в цілому значною мірою залежить від його іміджу. Тому ретельна робота над формуванням позитивного іміджу, заснованого на професіоналізмі, етиці та взаєморозумінні, є важливою умовою успішної педагогічної діяльності. Дослідженням заданої теми вдасться відкрити нові горизонти для розвитку педагогічної та наукової галузей, сприяючи покращенню професійної підготовки вчителів та педагогічного колективу в цілому. Головною метою має стати постійна праця над удосконаленням власного іміджу, що сприятиме підвищенню авторитету педагогічної професії та покращенню якості освіти в Україні.

Так, дійсно, завершуючи курсову роботу на тему «Імідж педагога в загальній системі взаємодії», зрештою стосовно того, що дослідження показало, що імідж педагога важливий для утворення позитивної атмосфери навчання та виховання. Викладач, як професіонал, повинен удосконалювати свої комунікаційні навички, педагогічну майстерність та особистісні якості для успішної взаємодії з учнями та колегами. У курсовій роботі також можна дійти висновку, що вплив іміджу на успішність педагогічної діяльності не може бути недооціненим. Викладач повинен

активно працювати над власним іміджем, формуванням атрактивного образу та вдосконаленням професійних якостей.

Мета роботи була досягнута через аналіз природи іміджу вчителя, висвітлення призначення професійного іміджу в освітній сфері та систематизацію компонентів і напрямків іміджу викладача.

В зв'язку з виконаною роботою, я рекомендую вчителям активно працювати над власним іміджем, віддавати перевагу професійному розвитку та звертати увагу на підвищення якості спілкування з учнями. Крім того, важливо постійно вдосконалювати свої навички та ставлення до своєї професії.

Рекомендації щодо поліпшення іміджу педагога, безперечно, сприятимуть підвищенню кваліфікації вчителя та підвищенню ефективності освітнього процесу. Відповідно до результатів проаналізованих досліджень визначено, що імідж педагога воістину відіграє ключову роль у взаємодії з учнями, батьками та колегами, впливаючи на створення позитивної атмосфери навчання та досягнення позитивних результатів. Щодо перспектив, подальші дослідження можуть сконцентруватися на вивченні впливу специфічних педагогічних методик на формування іміджу, а також розробці іміджевих стратегій для вчителів різних фахових напрямків. Додаткові дослідження можуть розкрити нові аспекти взаємодії іміджу і педагогічної діяльності, що, як правило вищезгадано- сприятиме подальшому покращенню якості освіти та професійному розвитку педагогів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Артёмова Р. І., (2017) вчитель початкових класів КЗ “П’ятихатська ЗОШ І-ІІІ ст. “ Василівської районної ради ; інтернет-стаття «Формула успіху молодого вчителя» : https://pon.zp.ua/news/id_367.html — 2017
2. Адаменко Л. О., Бондар В. І. (2020) «Педагогічний імідж та його становлення і розвиток у процесі професійної підготовки вчителя». *Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова: випуск 76', Серія 5. — С. 5-9. <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/32791>
3. Білозерська С. І. (2021) «Особистісні якості як основа формування професійного Іміджу майбутнього педагога». *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Психологія. Випуск 3 (52)*. — С. 20-26. <http://journals.maup.com.ua/index.php/psychology/article/view/1181>
4. Білозерська С. І. (2022) «Аксіологічні основи формування професійного іміджу майбутнього педагога». *Вчені записки таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія: Педагогічна та вікова психологія. Том 33 (72)* — С. 133-138. https://www.psych.vernadskyjournals.in.ua/journal/2_2022/22.pdf
5. Білоконь В. О. (2023) «Формування педагогічного професійного іміджу майбутніх учителів початкових класів». Видання — 320 С. <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/17446>
6. Беляєв С. Б., Степанець І. О. (2023) «Інноваційна культура викладача педагогічного закладу вищої освіти: теоретико-методологічний та емпіричний аспекти». *Наукові записки кафедри педагогіки*. 52. — С. 6-15. https://www.google.com/url?q=https://periodicals.karazin.ua/pedagogy/article/download/22264/20593/&sa=U&ved=2ahUKEwji-MK8icmFAxWLRAlHQHoAXoQFnoECAQQAg&usg=AOvVaw0af0_HWfQlGLRuTbPhHttD
7. Вензенко А., Курочкіна О. (2021) «Технології формування іміджу університету : аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду». Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка. — С. 87-91. https://www.google.com/url?q=https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/konferenc_EUROUNI-2021/Proceedings_EuroUni_2021_EurDocs.n_ccf40.pdf&sa=U&ved=2ahUKEwjWr5-6gsmFAxU4PhAlHfLxC1sQFnoECAAQAg&usg=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8
8. Дегтярьова В., Коновець Т. & Білокобильська Л. (2021) «Імідж сучасного викладача закладу освіти». Сумський державний університет імені А. С. Макаренка. — С. 232-255. https://www.google.com/url?q=https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/konferenc_EUROUNI-2021/Proceedings_EuroUni_2021_EurDocs.n_ccf40.pdf&sa=U&ved=2ahUKEwjWr5-6gsmFAxU4PhAlHfLxC1sQFnoECAAQAg&usg=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8

9. «Експертус». Інтернет-стаття / [Електронний ресурс] ПЕДРАДА. (2023) *Цифрове видавництво «Експертус»* : <https://oplatforma.com.ua/article/15745-ya-ne-ya-to-khto-zh-ya-pro-imidzh-suchasnogo-pedagoga-i-shche-deshcho> — 2023. (дата звернення 30.03.24).
10. Жердева І. С., Рашидова С. С. (2016) «Методика формування іміджу викладача вищої школи». *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. — С. 48-61. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&image_file_name=PDF/domtp_2016_4_9.pdf
11. Значення «іміджу» : словник Мерріам-Вебстер : <https://www.merriam-webster.com/dictionary/image>
12. «Інтернаука». «Взаємозв'язок навчання і розвитку в сучасній освіті». (2016, 2018) // *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"* // 11 (21), 1 т. // *Педагогічні науки*. — С. 44-45. <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2016/11/>
13. «Інтернаука». «Педагогічна іміджеологія як залежність формування успішного професійного іміджу викладача». (2016, 2018) *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"* // 11 (21), 1 т. // *Педагогічні науки*. — С. 35-38. <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2016/11/>
14. «Інтернаука». «Взаємовплив лідерських якостей та іміджу викладача вищої школи». (2017, 2018) // *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"* // 3 (25), 1 т. // *Педагогічні науки*. — С. 65-69. <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/15058934076798.pdf>
15. Коркішко А. В. (2017) «Специфіка професійного іміджу майбутнього педагога як предмет наукових досліджень». *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. Том (76) — С. 103-110. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&image_file_name=PDF/domtp_2017_1_13.pdf
16. Кравець Р. Е. (2019) «Концептуальний простір поняття "професійний імідж" в наукових психологічно-педагогічних дослідженнях». *Педагогіка формування творчої особистості у вищих загальноосвітніх школах*. 65, Т. 2. — С. 53-56. http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2019/65/part_2/12.pdf
17. Косуліна А. (2021) «Позитивний імідж сучасного педагога». Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. — С. 255-259. https://www.google.com/url?q=https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/konferenc_EUROUNI-2021/Proceedings_EuroUni_2021_EurDocs.n_ccf40.pdf&sa=U&ved=2ahUKEwjWr5-6gsmFAxU4PhAIHfLxC1sQFnoECAAQAg&usq=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8

18. Кошелівська Т., Марущенко К. & Осадчий Д., Прокопенко Є. (2021) «Імідж сучасного викладача закладу освіти». Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. — С. 262-284.
https://www.google.com/url?q=https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/konferenc_EUROUNI-2021/Proceedings_EuroUni_2021_EurDocs.n_ccf40.pdf&sa=U&ved=2ahUKEwjWr5-6gsmFAxU4PhAIHfLxC1sQFnOECAAQAg&usg=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8
19. Кіbliцька О. (2021) «Формування професійного іміджу сучасного педагога»: університет імені А. С. Макаренка. — С. 56-59.
https://www.google.com/url?q=https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/konferenc_EUROUNI-2021/Proceedings_EuroUni_2021_EurDocs.n_ccf40.pdf&sa=U&ved=2ahUKEwjWr5-6gsmFAxU4PhAIHfLxC1sQFnOECAAQAg&usg=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8
20. Кравцова Д. (2021) «Формування професійного іміджу викладача сучасного закладу вищої освіти». Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка. — С. 107-110.
https://www.google.com/url?q=https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/konferenc_EUROUNI-2021/Proceedings_EuroUni_2021_EurDocs.n_ccf40.pdf&sa=U&ved=2ahUKEwjWr5-6gsmFAxU4PhAIHfLxC1sQFnOECAAQAg&usg=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8
21. Лигомина Т. А. (2020) старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти. «Обґрунтування застосування тренінгових технологій до формування професійного іміджу практичних психологів». Київський університет імені Бориса Грінченка. — С. 17-20. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/32479/1/T_lyhomyna_PPIRSSPD_IPPO.pdf
22. Майський Г. Ю. головний спеціаліст відділу науки, вищої та професійної освіти. (2016) «Імідж», інтернет-презентація: https://www.google.com/url?q=https://dniokh.gov.ua/wp-content/uploads/2016/11/%25D0%2586%25D0%25BC%25D1%2596%25D0%25B4%25D0%25B6.ppt&sa=U&ved=2ahUKEwil0q_ajZyFAxUmFhAIHZvHAPAQFnoECAyQAg&usg=AOvVaw2V7A-1kzS0sTKkFaad3pb2. [Електронний ресурс]. — С. 1-13.
23. Маньковська Р. (2019) доктор істор. наук. провідний науковий співробітник кафедри історії України другої половини ХХ ст. Інститут НАН України. *Том 3'. «Музейна педагогіка: інноваційна технологія інтелектуального розвитку»*. Краєзнавство. — С. 238-250.
<https://www.google.com/url?q=http://dSPACE.nbuV.gov.ua/bitstream/handle/123456789/169745/23-Mankovska.pdf%3Fsequence%3D1&sa=U&ved=2ahUKEwiUmLD8kMmFAxVEVfEDHRImB8sQFnoECAyQAg&usg=AOvVaw3Wcy8A17qYz9VYwDSvDjR6>
24. Макаренка К. (2021) «Імідж сучасного викладача». Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка. — С. 123-126.

https://www.google.com/url?q=https://jimm.sspu.edu.ua/images/2021/konferenc_EUROUNI-2021/Proceedings_EuroUni_2021_EurDocs.n_ccf40.pdf&sa=U&ved=2ahUKEwjWr5-6gsmFAxU4PhAIHfLxC1sQFnoECAAQAg&usg=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8

25. Навроцька М. (2018) «Потенціал тренінгу щодо розвитку професійного іміджу педагога». *Kolegium redakcyjne*. — С. 299-301.
- <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/52669/1/%D0%94%D0%BE%20%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%B8%20%D0%BC%D0%B0%D0%B9%D0%B1%D1%83%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%85%20%D1%96%D0%BD%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B2%20%D0%B4%D0%BE%20%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%20%D1%96%D0%BD%D1%88%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%BB%D0%BA%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf#page=300>
26. Навроцька М. М. (2019) : Дисертація / кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису [подана на здобуття наукового ступеня кандидата пед. наук]. «Розвиток професійного іміджу педагога в системі післядипломної педагогічної освіти». — С. 155-157. С. 161-165. С. 176. С. 188-190. С. 183-185.
- <http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/handle/123456789/2618>
27. Нова Українська Школа. (2021) Інтернет-стаття / [Електронний ресурс] «Шкільне життя» : <https://www.schoollife.org.ua/povaga-do-vchytelya-yak-zdobuty-avtorytet-sered-uchniv-ta-batkiv/> — (дата звернення 30.03.24).
28. Олексенко В. П. (2015) «Формування професійного іміджу сучасного вчителя» / В. Олексенко // *Проблеми освіти*. — Вип. 84. — С. 258-263.
- https://www.google.com/url?q=http://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/742&sa=U&ved=2ahUKEwj3hJfCj8mFAxUWXvEDHWqXCroQFnoECAoQAg&usg=AOvVaw02vkv_USyHVuo1PcqSnQMn
29. Поліщук В. А. (2017) «Професійна підготовка соціального педагога. Сфери професійної діяльності та функції соціального педагога». — С. 79-86.
- <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/43733/>
https://www.google.com/url?q=https://library.udpu.edu.ua/library_files/psuh_pedagog_prob_silsk_shkolu/4/visnuk_26.pdf&sa=U&ved=2ahUKEwipLOTjismFAxVZYPEDHYrdC_YQFnoECAYQAg&usg=AOvVaw1TQyfGVt7_IPYqEhbkQnjt

30. Пивоварова Г. С. (2024) «Критерії, показники та рівні сформованості культурних цінностей майбутніх учителів початкових класів». *Інноваційна педагогіка. Науковий журнал: випуск 68, Том 2*. Видавничий дім «Гельветика». Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. — С. 124.
https://www.google.com/url?q=http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2024/68/part_2/68-2_2024.pdf&sa=U&ved=2ahUKEwjTkpj9jcmFAxVFRvEDHbFBBLQQFnoECACQAg&usg=AOvVaw1bMY913qIKi8A-ccZAt6D1
31. «Просвітник» визначення :
<https://uk.m.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D0%B8%D0%BA>
32. Рой Д., Омельченко Н. (2021) «Формування професійного іміджу сучасного викладача закладу вищої освіти». Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка. — С. 133-135.
https://www.google.com/url?q=https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/konferenc_EUROUNI-2021/Proceedings_EuroUni_2021_EurDocs.n_ccf40.pdf&sa=U&ved=2ahUKEwjWr5-6gsmFAxU4PhAIHfLxC1sQFnoECAAQAg&usg=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8
33. Радько Т. (2021) «Імідж сучасного викладача закладу освіти як соціально-психологічний феномен». Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. — С. 285-288.
https://www.google.com/url?q=https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/konferenc_EUROUNI-2021/Proceedings_EuroUni_2021_EurDocs.n_ccf40.pdf&sa=U&ved=2ahUKEwjWr5-6gsmFAxU4PhAIHfLxC1sQFnoECAAQAg&usg=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8
34. Савченко Н. В. (2016) «Теоретичні основи розробки моделі формування професійного іміджу майбутнього вчителя початкової школи в процесі викладання психолого-педагогічних дисциплін». *Педагогічні науки/2. Проблеми підготовки спеціалістів*. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.
<https://www.google.com/url?q=https://dspace.udpu.edu.ua/handle/6789/4770&sa=U&ved=2ahUKEwiD1826jcmFAxXrHxAIHVdaC84QFnoECAEQAg&usg=AOvVaw1GtcS7Lo8G0saipHRm5dyb>
35. Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка. Навчально-науковий Інститут педагогіки та психології. Сумський національний аграрний університет. Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Інститут педагогіки НАПН України. Українська асоціація дослідників освіти за участю Національного Еразмусу+офісу в Україні. (2021) Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського».

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова. Universidad Autonoma de Queretaro Nuevo San Juan, Mexico, North America Unicaf University, Great Britain Oekraïense School. Groningen, Netherlands. Національний університет Узбекистану, Узбекистан.

https://www.google.com/url?q=https://sspu.edu.ua/&sa=U&ved=2ahUKewjik_vZiMmFAxWCRPEDHWM_DuYQFnoECAoQAQAg&usg=AOvVaw1n-GCvNa-X59M4GPNKu7_M/
https://www.google.com/url?q=https://ipp.sspu.edu.ua/&sa=U&ved=2ahUKewjik_vZiMmFAxWCRPEDHWM_DuYQFnoECAAQAg&usg=AOvVaw3rL5KHVjuogqvV17ao3_T8/
https://www.google.com/url?q=https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/konf_EuroUni-2020/Conference_Proceedings_EuroUni_2020_EURDOCS_25827.pdf&sa=U&ved=2ahUKewjrnpiwjMmFAxWoGRAIHfzRAoIQFnoECAIQAg&usg=AOvVaw1GVzHNhYVEMmP_KZk-1a-L/
https://www.google.com/url?q=https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/konferenc_EUROUNI-2021/Proceedings_EuroUni_2021_EurDocs.n_ccf40.pdf&sa=U&ved=2ahUKewjWr5-6gsmFAxU4PhAIHfLxC1sQFnoECAAQAg&usg=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8

36. Шандунський педагогічний університет, КНР. Інститут розвитку освіти імені Абдурахмана Джамі, Таджикистан. (2021) — «Європейський університет: Імідж, Мобільність та Соціальні перспективи» / *Наукове видання. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції для студентів і молодих учених*. Видавництво СумДПУ імені А.С. Макаренка. — 298 С.
- https://www.google.com/url?q=https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/konf_EuroUni-2020/Conference_Proceedings_EuroUni_2020_EURDOCS_25827.pdf&sa=U&ved=2ahUKewjrnpiwjMmFAxWoGRAIHfzRAoIQFnoECAIQAg&usg=AOvVaw1GVzHNhYVEMmP_KZk-1a-L/
https://www.google.com/url?q=https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/konferenc_EUROUNI-2021/Proceedings_EuroUni_2021_EurDocs.n_ccf40.pdf&sa=U&ved=2ahUKewjWr5-6gsmFAxU4PhAIHfLxC1sQFnoECAAQAg&usg=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8
37. Скоробагатько Б. (2021) «Змістово-процесуальні особливості формування позитивного іміджу сучасного викладача закладу освіти». Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. — С. 288-292.
- https://www.google.com/url?q=https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/konferenc_EUROUNI-2021/Proceedings_EuroUni_2021_EurDocs.n_ccf40.pdf&sa=U&ved=2ahUKewjWr5-6gsmFAxU4PhAIHfLxC1sQFnoECAAQAg&usg=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8
38. Тарасова Л. (2021) «Іміджіологія сучасного вчителя європейського закладу вищої освіти». Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка. — С. 136-140.
- https://www.google.com/url?q=https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/konferenc_EUROUNI-2021/Proceedings_EuroUni_2021_EurDocs.n_ccf40.pdf&sa=U&ved=2ahUKewjWr5-6gsmFAxU4PhAIHfLxC1sQFnoECAAQAg&usg=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8

[I-2021/Proceedings EuroUni 2021 EurDocs.n ccf40.pdf&sa=U&ved=2ahUKEwjWr5-6gsmFAxU4PhAIHfLxC1sQFnoECAAQAg&usg=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8](https://www.google.com/url?q=https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/11/SCIENCE-AND-TECHNOLOGY-PROBLEMS-PROSPECTS-AND-INNOVATIONS-17-19.11.22.pdf&sa=U&ved=2ahUKEwi1ocizi8mFAxXeAhAIHUGdAIYQFnoECAIQAg&usg=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8)

39. Чередник Л. М. (2022) канд. пед. наук – старший викладач кафедри педагогіки, Бороніна А. І. здобувач маг. рівня спец. 011 освітні, педагогічні науки. «Зміст поняття “Педагогічний імідж” як психолого-педагогічної характеристики особистості». The 2nd International scientific and practical conference “*Science and innovations*” (November 17-19, 2022) CPN Publishing Group, Osaka... — С. 379-384.
<https://www.google.com/url?q=https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/11/SCIENCE-AND-TECHNOLOGY-PROBLEMS-PROSPECTS-AND-INNOVATIONS-17-19.11.22.pdf&sa=U&ved=2ahUKEwi1ocizi8mFAxXeAhAIHUGdAIYQFnoECAIQAg&usg=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8>
40. Шевякова В., Шульга О. (2021) «Педагогічний імідж викладача закладу вищої освіти». Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. — С. 292-295.
https://www.google.com/url?q=https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/konferenc_EUROUNI-2021/Proceedings_EuroUni_2021_EurDocs.n_ccf40.pdf&sa=U&ved=2ahUKEwjWr5-6gsmFAxU4PhAIHfLxC1sQFnoECAAQAg&usg=AOvVaw2LclxqblSRmNU4wOtT8wq8

РЕЗЮМЕ

Розділ 1. ОБ'ЄКТИВНА ІСТИНА БАЧЕННЯ ІМІДЖУ ПЕДАГОГА СУЧАСНОГО СВІТУ В ЗАГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ВЗАЄМОДІЇ:

- Природа іміджу та підходи до його дослідження.
- Призначення професійного іміджу в освіті.
- Структурні компоненти та напрямки іміджу викладача.

У цьому розділі розглядається природа іміджу вчителя, фактори, що впливають на його формування та особливості іміджу в різних освітніх закладах. Аналізуються теоретичні основи формування іміджу педагога, призначення професійного іміджу в освіті, а також систематизація видів, складових та напрямків іміджу викладача.

Розділ 2. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ВЛАДА ІМІДЖУ ВИКЛАДАЧА:

- Культура іміджу вчителя та його вплив на взаємодію в освітньому середовищі.
- Втілення іміджу в соціально-педагогічній діяльності.
- Вплив іміджу вчителя на середовище навчального закладу.

У другому розділі аналізується вплив іміджу викладача на взаємодію в середніх загальноосвітніх школах. Досліджується введення культури про імідж вчителя, настанови щодо втілення діяльності іміджу при соціально-психологічній, соціально-

педагогічній та психолого-педагогічній взаємодії зв'язків та комунікацій. Робота висвітлює важливі аспекти психологічної взаємодії вчителя з оточуючим середовищем. Ця курсова робота визначає актуальність іміджу педагога у сучасному освітньому середовищі та наголошує на важливості удосконалення та формування позитивного враження про вчителя для покращення якості освіти та взаємодії у навчальних закладах. Дана робота виявила актуальність іміджу педагога у сучасному освітньому просторі, дослідивши його вплив на весь навчальний процес та виконавши аналіз сучасних вимог і стандартів у сфері педагогіки.

Ключові слова: імідж педагога, система взаємодії, теоретичні підходи, соціально-педагогічна влада, культура про імідж вчителя.

RESUME

Chapter 1. THE OBJECTIVE TRUTH OF THE VISION OF THE IMAGE OF A TEACHER IN THE MODERN WORLD IN THE GENERAL SYSTEM OF INTERACTION:

- The nature of the image and approaches to its research.
- The purpose of professional image in education.
- Structural components and directions of the teacher's image.

This section examines the nature of the teacher's image, the factors that influence its formation and the features of the image in different educational institutions. It analyses the theoretical foundations of teacher image formation, the purpose of professional image in education, and the systematisation of types, components and areas of teacher image.

Chapter 2. SOCIAL AND PEDAGOGICAL POWER OF THE TEACHER'S IMAGE:

- Teacher image culture and its impact on interaction in the educational environment.
- Embodiment of the image in social and pedagogical activities.
- Influence of the teacher's image on the environment of the educational institution.

The second chapter analyses the impact of teacher image on interaction in secondary schools. It examines the introduction of teacher image culture, guidelines for the implementation of image activities in the socio-psychological, socio-pedagogical and psychological-pedagogical interaction of communication and communication. The work highlights important aspects of the teacher's psychological interaction with the environment.

This term paper determines the relevance of the teacher's image in the modern educational environment and emphasises the importance of improving and forming a positive impression of the teacher to improve the quality of education and interaction in educational institutions. This paper work reveals the relevance of the teacher's image in the modern educational space by examining its impact on the entire educational process and analysing modern requirements and standards in the field of pedagogy.

Keywords: teacher's image, interaction system, theoretical approaches, social and pedagogical power, culture about teacher's image.